

kerne frit lej-
t hver mand,
tale 10 dina-
er og kvinder
denne sum
g de, der ikke
b vil blive
d 30.000 di-
, hvilket blev
ig fredag den
erdig dag, på
ev hejst over
n af Klippe-
stort forgyldt
nyen den fre-
p til toppen
nåede derop,
en – det var
e råbte Allah
ankerne, der
højt og gen-
rden rystede.
og de vantro
Saladin, at
s tilbage til
len. Tempel-
op mod al-
og toiletter
af moskeens
fjernet. Og
pemoskeen
forurening,
ndrede Sala-
ga, og han
kvalitet og
mangel, og
e... Således
de imøde-
gennemgik
Saladin, som

Tekst 69 **Jerusalems fald set med kristne** **øjne**

Uddrag af anonym, samtidig, kristen
beretning efter Brundage s. 160ff.

Tyrannen (*Saladin*) beordrede straks, at der skulle konstrueres maskiner og sættes blider op... Den grusomste af alle tyranner opstillede også 10.000 riddere til hest bevæbnet med buer og lanser... og andre 10.000 eller flere bevæbnet til tænderne... beskyttet af skjolde. Disse riddere skulle blokere for udfald fra byen. Resten af hæren beholdt han samlet ved maskinerne.

Da alt var arrangeret således begyndte de ved daggry at bryde tårnene ned og at angribe ved alle murene. Bueskytterne begyndte at affyre deres pile, og de, der var ved maskinerne, begyndte at skyde med klippestykker.

Mændene i byen havde slet ikke forventet noget sådant og havde ikke efterladt vagter ved bymurene. Trætte og udmattede sov de til om morgenen, for hvis ikke Herren overvåger byen, arbejder den, der vogter den, forgæves. Da solen stod op, blev de, der sov i tårnene, vækket af barbarernes støj. Og da de så, hvad der skete, blev de rædselsslagne. Som gale råbte de ud over byen: Hurtigt, I mænd i Jerusalem, til hjælp! Løb! Murene er allerede gennembrudte! De fremmede strømmer ind. Og da de var vækket, skyndte de sig så hurtigt og modigt de kunne gennem byen. Men de kunne ikke drive damascenerne bort fra murene, hverken med spyd, lanser, pile eller med kogende bly og bronze.

Tyrkerne slyngede uophørligt klippestykker mod fæstningsvoldene med stor kraft, og mellem murene og de ydre forsvarsværker affyrede de også den såkaldte

græske ild, der brænder træ, sten og alt andet, den rammer...

I mellemtiden holdt mændene i Jerusalem råd. De besluttede, at alle, der kunne, skulle forlade byen med så mange heste og våben, de kunne mønstre... Hvis Gud ville tillade det, ville de forsøge at trænge fjenden et stykke tilbage fra murene. De blev imidlertid overvundet af de tyrkiske ryttere.

Saracenerne kæmpede vildt i nogle få dage og sejrede. På dette tidspunkt var de kristne styrker så svage, at der næppe var 20-30 mand tilbage til at forsvare bymurene. Og der kunne ikke findes en eneste mand i hele byen, der var modig nok til at holde vagt på forsvarsmurene om natten, ikke engang for en betaling på 100 besant...

Saladin holdt nu råd og fremsatte disse løsebetingelser for Jerusalems indbyggere: Hver mand fra 10 år og opefter skulle betale 10 besant for sin frihed, kvinder 5 og drenge 1... De, der ønskede det, kunne blive frie på disse betingelser og kunne drage sikkert af sted med deres ejendele. De indbyggere i Jerusalem, som ikke ville acceptere betingelserne, eller de, der ikke havde 10 besant blev fjendens bytte og blev dræbt af hans sværd. Denne aftale behagde patriarken og den andre, der havde penge... Om fredagen den 2. oktober, blev denne aftale læst op i Jerusalems gader, således at alle inden 40 dage kunne få mulighed for at betale den aftalte løsesum til Saladin. Men da folket hørte om denne aftale, klagede det i høje toner: »Ve, ve os stakler! Vi har intet guld! Hvad skal vi gøre...? Hvem ville have troet, at en sådan ondskabsfuld handling kunne begås af kristne?«...

Men ak, af onde kristne hænder blev Jerusalem overgivet til de onde. Portene

blev lukket, og der blev sat vagter ved dem. Fakih'erne og Kadis'erne, der var lederne af »den onde fejltagelse«, og som blev betragtet som saracenernes biskopper og præster, kom som de første for at bede til Herrens tempel... De troede, at de rense det, og med skrækkelige og smudsige råb besudlede de templet ved at råbe den muslimske læresætning med deres snavse-de læber: »Allahu akbar! Allahu akbar!«

Vore mænd holdt byen Jerusalem omkring 89 år. På kort tid erobrede Saladin næsten hele kongedømmet Jerusalem. Han holdt storheden i Muhammeds lov i hævd og viste, at den i længden måske overgår den kristne religion.

Hellig krig i kristendommen

Pave Urban II mente, at »Gud ville krig« mod muslimerne (se s. 156), og begrebet »hellig krig« er ikke ukendt i Biblen. I oldtidens Israel kæmpede Gud på Israels side for at vinde det hellige land. Det var givet jøderne af Gud, det var deres ret, og derfor var det en retfærdig krig, jøderne førte med deres naboer.

Jesus er imidlertid ikke begejstret for krig i det hele taget. I Bjergprædikenen, Matthæus 5, 43-44, siger han: »I har hørt, at der er sagt: Du skal elske din næste og hade din fjende. Men jeg siger jer: Elsk jeres fjender.« Denne »vend-den-anden-kind-til«-filosofi prægede også de tidlige kirkefædre. For dem var krig mord. I princippet. For hvad nu, når ens land og tro blev angrebet – skulle man så blot ofre disse værdier? Den østlige kirke søgte ind i kompromiser: Ifølge den hellige Basilios

(330-379) skulle en soldat adlyde ordre, men hvis han kom til at dræbe i krig, skulle der gå tre år, før han var rensset, så han igen kunne gå til alters. I Byzans blev krigerhåndværket aldrig glorværdigt, døden på slagmarken ærefuld. At kæmpe mod *angribere* af en anden tro, f.eks. tyrkerne, kunne være nødvendigt. At slå mod andre kristne var en direkte synd. En helt anden opfattelse bredte sig efterhånden i Vesten. Årsagerne her til er uklare, men der er næppe tvivl om, at den gamle livsanskuelse både hos antikkens romere og de »germanske« barbarer på dette område var stærkere end den milde kristne arv. Traditionen satte æren og ryet efter døden over alt, og da den kristne pavemagt på magt- og prestigeplanet havde arvet den romerske kejsertids normer, greb den tilbage til Det gamle Testaments ånd, der svingede fint i takt med arven fra Rom.

Teologisk udspringer forsvaret for krigen i Vesten af Augustins (354-430) opfattelse af en Gudsstat, repræsenteret af kirken, som er i kamp med en ond »verdensstat«. Og en krig mod Satans onde angreb – altså en *forsvarskrig* – var naturligvis retfærdig. Den var en »*bellum justum*«. En sådan førte kristendommen f.eks. mod vikingerne. Men havde Jesus ikke opfordret til mission? Sandheden skulle man vel ikke alene forsvare – den skulle man vel også *udbrede*? Og døde man i kampen på Guds side, så vandt man sig til gengæld en plads i paradiset. Med sådanne tanker sker der et skred i den kristne opfattelse af krigen. Det sker under den kristne tilbageerobring af områderne fra muslimerne i Spanien (se s. 138 og 142), hvor pave Alexander 2. i 1063 lovede syndsforladelse for den, der deltog i denne

Fig. 65. En krigsovertagelse, hævnet på vinklerne. Billedet, et eksempel på den s. 139ff). Skamte = »shatydning som i